

непоносими за момента болки, споменът за които става още по-кошмарен. Те притесняват и ограничават всяко желание за неподчинение и свобода в движенията и намеренията на „нисшестоящия“. Тази специфична процесуалност, драматична и дори трагична събитийност във и върху конската съдба и телесност има своите съответни завоалирани проекции във и върху ромската съдба, върху циганската битност и отразяващата я душевност.

Телесността и душевността на циганина (като род и индивид) в техните социални измерения са пространството, във и върху което слага отпечатъка, клеймото си „повелителят“. Онзи, който подчинява, който регламентира, контролира, командва и разпределя, „обуздава“ и наказва движението на отделните субекти – етнически и социални, били те групово или персонално дефинирани. Върху тази телесност и душевност винаги са личали и продължават да личат, да остават дамгите на историческото страдание, на историческата и социалната обреченост, на подчиненост, на ограниченост, на подвластност на желанията и силата на други в разрез с изконно желаното, потребното и дължимото за циганина.

Дали това ще са архаичните, античните или средновековните методи на санкциониране – чрез дамгосване с нажежено желязо, дали това ще са вековечните белези от бича (направен от природен или социален материал), от тоягата на съдбата, от нагайката на властта или от други символи на предметеността на репресивността, в конкретния случай е без значение. Дали това ще са буките, ограничаващи конската орис и подвижност, които в социализирания си вариант са вече оковите на регламентациите, табуиращите механизми на санкциониране, е все едно. **Важното, същественото в случая е, че става дума за амбивалентност и еквивалентност между съдбата на коня и съдбата на циганина.**

Именно поради значимостта си на реален и символично метафоричен образ за двойствеността на циганската съдба конят е специфичен, алегоричен образ на активното и на страдателното начало на съдбата, при това в странен и едновременен маниер на проява. Защото страдателността не се изчерпва само с току-що казаното. Тя има далеч по-големи проекции на присъствие, на проява във видимите и незримите пространства на ромската екзистенциалност.